

Sygn. akt I C 1506/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2016 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : SSR Aleksandra Konkel

Protokolant: Judyta Pukownik

po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 2016 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa R. G.

przeciwko (...) Spółce akcyjnej w G.

o zapłatę

I. zasądza od (...) Spółki akcyjnej w G. na rzecz R. G. kwotę 8.023,02 zł (osiem tysięcy dwadzieścia trzy złote dwa grosze) wraz z odsetkami od dnia 30 stycznia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych oraz od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości ustawowych odsetek za opóźnienie;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od (...) Spółki akcyjnej w G. na rzecz R. G. kwotę 2.137 zł (dwa tysiące sto trzydzieści siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

IV. nakazuje ściągnąć od R. G. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku kwotę 105,27 zł (sto pięć złotych dwadzieścia siedem groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

V. nakazuje ściągnąć od (...) Spółki akcyjnej w G. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku kwotę 646,70 zł (sześćset czterdzieści sześć złotych siedemdziesiąt groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

IC 1506/15

UZASADNIENIE

Powód R. G. domagał się zasądzenia od pozwanej (...) Spółki akcyjnej w G. (dalej jako (...)) kwoty 9.306,49 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 stycznia 2015r. do dnia zapłaty a nadto kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że łączy go z pozwaną spółką umowa o dostawę energii elektrycznej. W dacie 19.11.2013r. na nieruchomości powoda, pod jego nieobecność, dokonana została wymiana licznika energii elektrycznej. W dniu 11.04.2014r. pozwana wystawiła fakturę za energię elektryczną i usługę dystrybucji opiewająca na kwotę 9.856,35 zł, przy czym za okres od 20.08.2013r. do 20.11.2013r. kwotę za zużytą energię określono na wartość nieracjonalnie wysoką, bowiem dziesięciokrotnie przekraczającą należności za analogiczne okresy. Powód reklamował wskazaną fakturę, natomiast na poczet należności za objęty nią okres wpłacił kwotę 1.000 zł bowiem rachunki za poprzednie okresy rozliczeniowe oscylowały wokół takiej wartości. Reklamacji powoda pozwana nie uwzględniła nie doszukawszy

się nieprawidłowości w swoich wyliczeniach, natomiast wzywała go do zapłaty należności objętej sporną fakturą. W związku z brakiem uregulowania kwestionowanej należności pozwana wypowiedziała mu umowę, co spowodowało wpłatę żądanej kwoty przez R. G., celem uniknięcia pozbawienia go energii elektrycznej. Pomimo wpłaty, powód w dalszym ciągu kwestionował prawidłowość naliczenia należności. R. G. wezwał pozwanego do zwrotu spornej kwoty jako uiszczonej z zastrzeżeniem zwrotu i w celu uniknięcia przymusu, jednak bezskutecznie. Na należność żadaną pozwem składają się: kwota 1.000 zł wpłacona w dniu 7.08.2014r., kwota 7.856,35 zł wpłacona w dniu 23.09.2014r. oraz kwota 450,14 zł wpłacona w dniu 17.12.2014r.

Nakazem zapłaty z dnia 16.06.2015r. wydanym w sprawie I Nc 316/15 Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku uwzględnił żądanie pozwu.

Od powyższego nakazu zapłaty pozwana spółka wywiodła sprzeciw, zaskarżając go w całości i domagając się oddalenia powództwa na koszt powoda. W uzasadnieniu wskazała, że sporna faktura została wystawiona w oparciu o odczyt rzeczywisty dokonany przy wymianie układu pomiarowo – rozliczeniowego. Wcześniejsze odczyty były odczytami szacunkowymi. Pozwany wskazał, że zapłata spornej faktury stanowiła uznanie roszczenia tak co do zasady jak i co do wysokości, zaś o zastrzeżeniu zwrotu powód wspominał już po dokonaniu płatności.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony wiązała umowa sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług przesyłowych z dnia 31 marca 2004r. dotycząca nieruchomości (kamienicy) powoda w G. przy ul. (...). W kamienicy tej są wynajmowane lokale, które mają osobne liczniki. Licznik „administracyjny”, którego sprawa niniejsza dotyczy, rejestruje pobór prądu na klatce schodowej, w piwnicy i windzie.

/okoliczność bezsporna, nadto dowód: umowa, k.66-67; przesłuchanie powoda, k.160-162/

W dniu 19.11.2013r. na nieruchomości powoda, pod jego nieobecność, dokonano wymiany licznika prądu. Stan zdemontowanego licznika wskazywał zużycie 22.737,7 kWh.

/dowód: protokół wymiany licznika, k.98; opinia biegłego sądowego E. L. wraz z ustną opinią uzupełniającą, k.176-185, 200-201/

W dniu 11 kwietnia 2014r. E. wystawiła powodowi fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 9.856 zł a obejmującą rozliczenie finansowe za okres od 20.08.2013r. do 20.02.2014r., przy czym za okres od 20.08.2013r. do 20.11.2013r. zużycie energii określono na 15.637 kWh, za okres od 20.11.2013r. do 31.12.2013r. – na 707 kWh zaś za okres od 1.01.2014r. do 20.02.2014r. – 842 kWh. Opłata przesyłowa zmienna za okres od 20.08.2013r. do 20.11.2013r. wyniosła 3.665,31 zł netto, zaś opłata za energię czynną całodobową za ten okres – 4.243,88 zł netto. Wartość należności brutto za okres objęty fakturą określono na 10.738,56 zł, jednak z uwagi na uiszczoną kwotę z tytułu prognozy (659,28 zł) oraz nadpłatę (222,93 zł) wartość do zapłaty ustalono w fakturze na kwotę 9.856,35 zł.

/dowód: faktura wraz ze szczegółowym rozliczeniem, k.13-14/

Pismem z dnia 30.05.2014r. R. G. reklamował w pozwanej spółce fakturę (...) wskazując, iż zużycie uwzględnione za okres od 20.08.2013r. do 20.11.2013r. jest niemożliwe, zatem przy wymianie licznika musiał wystąpić błąd odczytu lub zapisu w dokumentach. Powód wskazał jednocześnie, iż dokonał płatności kwoty 1.000 zł na poczet spornej faktury tytułem zaliczki do czasu rozstrzygnięcia reklamacji.

/dowód: reklamacja, k.21; potwierdzenie przelewu, k.22/

Pismem z dnia 5.06.2014r. pozwana spółka wezwała powoda do zapłaty, między innymi, należności ze spornej faktury w terminie 14 dni pod rygorem wstrzymania dostarczania energii elektrycznej i wypowiedzenia umowy.

/dowód: wezwanie do zapłaty, k.26/

Pismem z dnia 27.06.2014r. E. poinformowała powoda, że nie znalazła podstaw do uwzględnienia jego reklamacji.

/dowód: pismo, k.27/

W dniu 8.07.2014r. powód dokonał na rachunek E. wpłaty kwoty 1.000 zł na poczet należności ze spornej faktury, nadal uważając żadaną kwotę za nienależną.

/dowód: potwierdzenie przelewu, k.28; przesłuchanie powoda, k.160-162/

Pismem z dnia 6.08.2014r. pozwana spółka wezwała powoda do zapłaty, między innymi, należności ze spornej faktury w terminie 14 dni pod rygorem wstrzymania dostarczania energii elektrycznej i wypowiedzenia umowy, zaś w dniu 7.08.2014r. wystosowała do R. G. wezwanie przedsądowe, domagając się zapłaty, między innymi należności ze spornej faktury (8.067,43 zł) w terminie 7 dni pod rygorem wystąpienia z powództwem o zapłatę.

/dowód: wezwanie do zapłaty, k.29; wezwanie przedsądowe, k.30/

Pismem z dnia 11.08.2014r. powód R. G. wniósł o rozłożenie na raty należności ze spornej faktury jak również domagał się protokołów z odczytu licznika oraz wskazania ceny badania zdemontowanego licznika pod względem prawidłowości dokonanego pomiaru. Do pisma tego E. ustosunkowała się w piśmie z dnia 17.09.2014r. odmawiając rozłożenia należności na raty.

/dowód: reklamacja, k.31; pismo pozwanego, k.38-39/

Pismem z dnia 15.09.2014r. E. wypowiedziała powodowi umowę kompleksową.

/dowód: oświadczenie o wypowiedzeniu umowy, k.34/

W dniu 23.09.2014r. R. G. dokonał na rachunek E. przelewu kwoty 7.856,35 zł na poczet pozostałej należności z faktury (...).

/dowód: potwierdzenie przelewu, k.40/

W dniu 23.09.2014r. powód dokonał na rzecz pozwanej płatności kwoty 364,33 zł tytułem należności z faktury (...).

/dowód: potwierdzenie przelewu, k.41/

Pismem z dnia 25.09.2014r. skierowanym do E. powód podtrzymał wcześniejszą reklamację faktury (...) wskazując na nieprawidłowość naliczenia zużycia energii elektrycznej oraz wskazując na zamiar domagania się zwrotu uiszczonych na poczet tej faktury kwot jako spornych i dokonanych z zastrzeżeniem zwrotu. Swoje stanowisko powód podtrzymał w kolejnym piśmie skierowanym do pozwanej.

/dowód: pismo wraz z dowodem nadania, k.42-43, k.49-50/

Pismem z dnia 2 grudnia 2014r. pozwana wezwała R. G. do zapłaty kwoty 450,14 zł z tytułu należności objętych fakturami (...) jak również innych należności niezwiązanych ze sporną fakturą (...). Kwotę objętą wezwaniem powód uścił w dniu 17.12.2014r. z zastrzeżeniem zwrotu.

/dowód: wezwanie do zapłaty, k.55; potwierdzenie przelewu, k.56/

Pismem z dnia 19 stycznia 2015r. powód skierował do pozwanej ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty żądając uiszczenia na swoją rzecz kwoty 9.306,49 zł z tytułu bezpodstawnie wpłaconych E. kwot na podstawie nieprawidłowo wystawionych faktur (...) a także not odsetkowych objętych wezwaniem do zapłaty z dnia 2.12.2014r. E. odmówiła dokonania zapłaty.

/dowód: korespondencja stron, k.57-60/

Działanie układu pomiarowo – rozliczeniowego, na podstawie wskazań którego wystawiono sporną fakturę (...) było prawidłowe. Nie jest możliwym, aby przy normalnym użytkowaniu nieruchomości w okresie od dnia 20.08.2013r. do dnia 20.11.2013r. zużycie energii na nieruchomości powoda mogło wynosić 15.637 kWh. W niedzielę obiekt nie jest użytkowany. W toku użytkowania licznika aż do dnia jego demontażu w dacie 19.11.2013r. licznik nie był odczytywany zaś faktury wystawiano w oparciu o dane szacunkowe, jakkolwiek z dokumentacji pozwanego wynika, że dokonywane były odczyty rzeczywiste.

/dowód: opinia biegłego sądowego E. L. wraz z ustną opinią uzupełniającą, k.176-185, 200-201; zestawienie zużycia energii elektrycznej na nieruchomości powoda, k.144-147/

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone w aktach sprawy dokumenty oraz kopie dokumentów, bowiem nie były one kwestionowane przez strony, jak również nie budziły wątpliwości Sądu co do swojej autentyczności i prawdziwości. Podstawą ustaleń Sąd uczynił również zeznania powoda złożone w charakterze strony uznając je za wiarygodne. Ustaleń natomiast dla rozstrzygnięcia sprawy niniejszej najistotniejszych, to jest ustalenia prawidłowości działania układu pomiarowo – rozliczeniowego, w oparciu o który wystawiono kwestionowaną przez powoda fakturę jak też możliwości zużycia na nieruchomości powoda, w okresie spornym objętym fakturą, wskazanej przez licznik ilości prądu, Sąd dokonał w oparciu o opinię biegłego sądowego ds. instalacji elektrycznych E. L.. Opinia ta była, zdaniem Sądu, pełna, logiczna i rzetelna. Biegły dokonał wnikliwej analizy dostępnego mu materiału dowodowego i przeprowadził oględziny licznika oraz nieruchomości powoda i wyciągnął logiczne wnioski. Biegły w ustnej opinii uzupełniającej szczegółowo ustosunkował się do zarzutów oraz udzielił wyjaśnień w związku z wątpliwościami stron. Zdaniem Sądu ustalenia biegłego zawarte w opinii mogą stanowić wiarygodny materiał dowodowy w kwestii zasadniczych ustaleń niezbędnych do rozstrzygnięcia sporu.

Żądanie pozwu opierało się na twierdzeniu powoda, że świadczenie spełnione na rzecz pozwanego było świadczeniem nienależnym.

Zgodnie z art. 410 § 2 kc, świadczenie jest nienależne, jeżeli ten kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Do nienależnego świadczenia stosuje się przepisy dotyczące bezpodstawnego wzbogacenia, w tym między innymi art. 405 kc zobowiązujący bezpodstawnie wzbogaconego do zwrotu korzyści majątkowej uzyskanej bezpodstawnie kosztem innej osoby.

Na sumę dochodzoną pozwem składały się następujące kwoty, odpowiadające dokonany przez powoda wpłatom: 1.000 zł (wpłata z 7.08.2014r.), 7.856,35 zł (wpłata z 23.09.2014r.) oraz 450,14 zł (wpłata z 17.12.2014r.). Jednocześnie wskazać należy, iż powód kwestionował wskazania licznika wyłącznie za okres od 20.08.2013r. do 20.11.2013r. Po tej dacie zamontowany był już nowy licznik, którego wskazań R. G. nie poddawał w wątpliwość.

Podkreślenia wymaga w tym miejscu, iż kwota 450,14 zł uiszczona przez powoda nie dotyczyła spornego okresu. Sumę tę uiszczył na poczet należności objętych fakturami (...) jak również innych należności, których związku z fakturą (...) powód nie wykazał.

Przechodząc do należności objętych sporną fakturą wskazać należy, iż wystawiona ona została za okres od 20.08.2013r. do 20.02.2014r. Jakkolwiek obejmuje ona okres sześciomiesięczny, w świetle treści pozwu i stanowiska procesowego powoda uznać należy, iż de facto powód kwestionował naliczenie należności za 3 miesiące, od 20 sierpnia 2013r. do 20 listopada 2013r. bowiem za ten okres przypisano powodowi zużycie 15.637 kWh, które – jak się okazało słusznie – powód uznał za nieracjonalnie wysokie.

Za ten czas wartość, wynikającego z faktury, zużycia prądu wyniosła 10.738,56 zł, z czego za okres kwestionowany (20.08.2013r. - 20.11.2013r.) była to kwota 9.728,30 zł (4.243,88 zł + 23% VAT – energia czynna całodobowa oraz 3.665,31 zł + 23% VAT – opłata przesyłowa zmienna). Tym samym, należność za okres niekwestionowany (to jest po wymianie licznika na nowy) oraz należność obliczana za miesiąc (opłaty stałe) niezależnie od zużycia, wyniosła 1.010,26 zł. W konsekwencji należało stwierdzić, że należność za okres sporny stanowi 90,60% całej naliczonej kwoty.

Zważywszy, że wartość pierwotnie wyliczona została pomniejszona z uwagi na nadpłatę (222,93 zł) i prognozę (659,28 zł) w taki sposób, że faktura wystawiona została na kwotę 9.856,35 zł należało wyliczyć w jakiej części wskazane kwoty pokryły należność za okres sporny (20.08.2013r. - 20.11.2013r.) a w jakiej części za okres późniejszy - niesporny. Mając na uwadze wskazane wyżej wyliczenia procentowego udziału kwoty spornej w całej należności Sąd przyjął, że z kwoty prognozy (659,28 zł) na okres sporny podlega zaliczeniu kwota 597,31 zł zaś na okres niesporny – kwota 61,97 zł; z kwoty nadpłaty (222,93 zł) na okres sporny podlega zaliczeniu kwota 201,97 zł, zaś na okres bezsporny – kwota 20,96 zł.

W dalszej kolejności należało rozliczyć kwotę 1.000 zł wpłaconą przez powoda na poczet należności ze spornej faktury, nieobjętą żądaniem zwrotu. I tak, na poczet należności za okres sporny jest to kwota 906 zł, zaś za okres niesporny – 94 zł.

Z powyższych wyliczeń wynika, że różnica pomiędzy należnością za okres niesporny (1.010,26 zł) a kwotą zaliczoną na ten okres (176,93 zł # 61,97 zł + 20,96 zł + 94 zł) wynosi 833,33 zł. Tę kwotę należy zatem, zdaniem Sądu, odliczyć od sumy podlegającej zwrotowi na rzecz powoda, bowiem nie stanowi ona świadczenia nienależnego.

Na poczet faktury (...) powód wpłacił kwoty: 1.000 zł, której zwrotu nie żądał i która podlegała rozliczeniu w sposób wskazany we wcześniejszej części uzasadnienia, 1.000 zł (w dniu 7.08.2014r.) oraz 7.856,35 zł (w dniu 23.09.2014r.). Łączna zatem kwota uiszczona na rzecz należności ze spornej faktury, której zwrotu domagał się R. G. to kwota 8.856,35 zł. Po odjęciu od tej kwoty sumy 833,33 zł, wyliczonej jako należność za okres niesporny, otrzymujemy kwotę 8.023,02 zł podlegającą zwrotowi powodowi jako świadczenie pozwanemu nienależne.

Argumentacja pozwanego, że R. G. uznał należność z faktury (...), skoro ją uiszczył a wcześniej wnosił o jej rozłożenie na raty, nie przekonała Sądu. Zważyć należy bowiem, że powód od początku i nieustannie kwestionował wskazaną fakturę w zakresie naliczenia należności za zużycie w okresie od sierpnia do listopada 2013r. Wpłaty dokonał jedynie w związku z groźbą wypowiedzenia umowy (1.000 zł) a następnie jej wypowiedzeniem (7.856,35 zł), celem uniknięcia odcięcia dostawy energii elektrycznej do budynku. W tych okolicznościach, zdaniem Sądu, brak jest możliwości uznania, że zaszła którakolwiek z okoliczności ujętych w art.411 kc jako przesłanki wyłączające możliwość żądania zwrotu świadczenia. Jediną kwotą, której wpłata istotnie stanowiła uznanie roszczenia była wpłata 1.000 zł w dniu 4.06.2014r., której zwrotu powód się nie domaga.

Okoliczność, że – jak ustalił biegły – licznik zdemontowany u powoda w dacie 19.11.2013r. działał prawidłowo, pozwala stwierdzić, że ustalony w dacie demontażu stan naliczeń zużycia energii elektrycznej (22.737 kWh) był rzeczywisty. Tym niemniej, pozwany nie miał żadnych podstaw ku temu, aby przypisać powodowi zużycie, w okresie 3 miesięcy, ilości 15.637 kWh (22.737 – 7.100). Okoliczność, że wcześniejsze odczyty nie były odczytami rzeczywistymi (a jako takie figurują w dokumentacji pozwanego) niezależnie od przyczyn takiego stanu rzeczy, nie może obciążać powoda. Jak słusznie zauważyła pełnomocnik R. G., w sytuacji obciążenia powoda należności za owo, rzeczywiste skądinąd, zużycie, jednak za prawdziwy okres poboru prądu o takiej wartości, powód mógłby podnieść zarzut przedawnienia roszczenia. Możliwość takiej została jednak pozbawiony. Konsekwencją jednak postawy E., formułującej wobec powoda roszczenie o zapłatę znacznych kwot za zużycie prądu przez absurdalnie krótki okres, przez który tak znaczny pobór energii elektrycznej jest niemożliwy, powoduje, że należność uiszczona z tego tytułu jest świadczeniem nienależnym. Powód opłacił bowiem, przymuszony realną groźbą odłączenia prądu, konkretną fakturę, wystawioną na konkretną kwotę i według wyliczeń zużycia za konkretny okres. Skoro zaś takie zużycie przez tenże okres było niemożliwe, to pozwany nie mógł zasadnie domagać się spełnienia świadczenia. Tak sformułowane roszczenie było bowiem nienależne.

Z przytoczonych względów, na mocy powołanych przepisów orzeczono jak w punktach I i II sentencji. O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 §1 i 2 kc zasądzając je, zgodnie z żądaniem pozwu, od daty 30 stycznia 2015r. bowiem było ono w tej dacie wymagalne, skoro odebrawszy wezwanie do zapłaty pozwany nie zrealizował żądania w wyznaczonym terminie.

O kosztach procesu orzeczono, na podstawie art.98§1 i 3 kpc w zw. z art.99 kpc i 108§1 kpc, w punktach III-V wyroku mając na względzie, że powód poniósł koszty w wysokości 2.683 zł, w tym: 466 zł tytułem opłaty od pozwu, 1.217 zł tytułem zastępstwo procesowego oraz 1.000 zł tytułem zaliczki na wynagrodzenie biegłego, pozwany natomiast poniósł koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1.217 zł. Sąd uwzględnił również, iż koszt wynagrodzenia biegłego przewyższył o 751,97 zł wartość uiszczonej zaliczki i został poniesiony, tymczasowo, przez Skarb Państwa. Powód wygrał proces w 86% zaś pozwany w 14%. Tym samym, powodowi należy się od pozwanego zwrot kwoty 2.307,38 zł, zaś pozwanemu od powoda – zwrot kwoty 170,38 zł. W wyniku kompensaty powyższych należności uzyskujemy kwotę 2.137 zł należną powodowi od pozwanego, którą Sąd zasądził na jego rzecz w punkcie III wyroku. Kwotę uiszczoną przez Skarb Państwa tytułem wynagrodzenia biegłego nieznajdująca pokrycia w zaliczce Sąd nakazał ściągnąć od każdej ze stron stosownie do zakresu w jakim każda z nich przegrała proces.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)